

קונטרס

חֲנוּךְ מִצְלָח

יורה דרך טובה, מצלחת וקלה בחנוך
הילדים, ויגלה עצות איך להתמודד עם
ילדים קשים, ולשבור את טבעם הרע.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי **נחמן מברסלב**, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אנס ליה

רבי **נתן מברסלב**, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידיו בברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁעֲבוּדַת הַחֲנוּף הִיא
מִהַעֲבוּדוֹת קִדְשֵׁי קִדְשִׁים, וּבְנֵי-אָדָם אֵינָם
יֹדְעִים לְהַעֲרִיף אֶת זֹאת, וּמִתְרַשְׁלִים בְּחֲנוּף
הַיְלָדִים, וּבִשְׂבִיל זֶה עוֹבֵר עֲלֵיהֶם מִה
שְׁעוֹבֵר. אָבֵל אִם הָיוּ בְנֵי-אָדָם מִשְׁקִיעִים
בְּחֲנוּף יְלָדֵיהֶם, אֲזִי הָיוּ רוֹאִים שֶׁהִיְתָה
מִשְׁתַּלְמֵת הַהִשְׁקָעָה, כִּי חֲנוּף מְצַלַח בָּא רַק
אִם מוֹסְרִים נַפְשָׁם לְיְלָדִים, לְחֲנֹכֶם לְמַדוֹת
טוֹבוֹת וְלְאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּלְקִיּוֹם
מְצוֹת מְעֻשִׂיּוֹת דִּיקָא.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תשכח)

קונטרס

חנוך מצלח

א.

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, כי חנוך הילדים, הוא העבודה הקשה ביותר והמשפלת ביותר. ילדים נולדים בטבע רע מאד; טבע של ילד לעשות רע לזולת ולהציק לו, כי עדין שכלו קטן מאד. וכברגע שאדם נמצא בקטנות הדעת, אזי חושב שהכל מגיע לו, וככל צריכים להתבטל אליו, כלם צריכים לכבדו, אשר כל זה בא מקטנות דעתו, כיון שיוצא מהקטנות ומתחיל לצאת לעולם הגדול, נתודע לו שאין הדבר כפי שחשב, אף אחד אינו מתייחס אליו, אף אחד אינו חולק לו כבוד ואינו חייב כלפיו מאומה, ואף אחד אפלו לא שם לב אליו, הוא כבר איננו המיחס שהיה עד עכשו. ואדרבה מקבל בחזרה רעות, כי אחר כל טוב שעושה יקבל רע פתגמול. אבל כשילד עדין

בְּקִטְנוֹת הַמַּחֲיִין, אֵינּוּ מִבִּין דְּבַר זֶה, וְחוֹשֵׁב שֶׁהַכֹּל מֵגִיעַ לוֹ, וְאוֹי לַהוֹרִים אִם לֹא יִתְּנוּ לוֹ כְּפִי רְצוֹנוֹ וְחֻפְצוֹ, כִּי מִחוּ בְּקִטְנוֹת גְּדוּלָה, אֲזִי חוֹשֵׁב שְׁכֹלִם מַחֲיָבִים לְמִלָּא מְבַקְשׁוֹ, לְכַבְדּוֹ וּלְתַן לוֹ תְּשׁוּמַת לֵב, וְכֹל אֲשֶׁר יִדְרֹשׁ — צְרִיכִים לְמִלָּא עַל אֲתֵר, וְאִם אֵין עוֹשִׂים כֵּן, אֲזִי מְשַׁלֵּיךְ עֲצָמוֹ עַל הָאָרֶץ, צוֹעֵק וּמִתְפָּרֵעַ, מִכֵּה וּבּוֹעֵט וְכוּ' וְכוּ'. אִךְ אוֹי לָהֶם לַהוֹרִים שְׁגָם הֵם נִמְשָׁכִים אַחֵר קִטְנוֹת הַמַּחֲיִין וְהַדַּעַת, וְאֵינָם יוֹדְעִים אֵיךְ לְחַנּוּךְ יְלָדֵיהֶם, וְלִהְיֵיב כְּדָבְעֵי בַּמְקָרָה דְּנָן, אֲשֶׁר אֲזִי הַיְלָדִים קוֹפְצִים עַל רֵאשׁוֹם, מִתְפָּרְעִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַד שֶׁהַהוֹרִים נִשְׁבָּרִים, וְלֹא דֵי שְׂמֵאוּמָה לֹא פָּעֵלוּ בְּחַנּוּךְ, אִךְ גָּרְעוּ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ. כִּי "חַנוּךְ מְצַלַח" הוּא שְׂלֵא לְהִתְפַּעֵל מֵהַיְלָדִים, אֲלֵא הָאֵב וְהָאֵם צְרִיכִים לְהִיּוֹת מְכִירִים אֶת מְקוּמָם, עֲלֵיהֶם לְהַבִּין, שֶׁהֵם הַהוֹרִים וְהֵם הַמְּחַלִּיטִים בְּבֵית, הַיְלָד עֲדִין קִטָּן וּפְזִיז. עַל-כֵּן עַל הַהוֹרִים לְחַנּוּכוֹ לְצִאת מֵהַקִּטְנוֹת, וְלְהַחֲדִיר בּוֹ דַּעַת וְשִׁכְל וְהַבְנָה, שְׂלֵא הוֹלֵךְ כֵּן, שְׁכֹל אֲשֶׁר רוֹצִים מְקַבְּלִים, וְכֹל אֲשֶׁר מְבַקְשִׁים נוֹתְנִים לוֹ, אֲלֵא יִשְׁנָם זְמַנִּים שְׂאֵינּוּ יְכוּל לְקַבֵּל, יִשְׁנָם דְּבָרִים שְׂאֵינּוּ יְכוּל לְטַל, יִשְׁנָם מְקוּמוֹת שְׂאֵסוּר לוֹ לְלַכֵּת, אֲשֶׁר זֶהוּ עֵקֶר "חַנוּךְ מְצַלַח", שְׂעַל הַהוֹרִים לְהַעֲנִיק לַיְלָד, כְּדֵי שְׂיִגְדֵל בְּרִיא וְשָׁלֵם; הֵינּוּ לְחַנּוּכוֹ מְגִיל צָעִיר, שְׂיִדַּע מֵהוּ טוֹב וּמֵהוּ רָע, מֵה מְפָתֵר וּמֵה אֵסוּר. חַנוּךְ טוֹב — כְּשִׂילָד שׁוֹמֵעַ הַרְבֵּה פְּעָמִים אֶת

חַנוּךְ מִצְלַח

צה

הַמְלָה "לא". אָסוּר לָךְ לִילֶךְ לְשֵׁם, אָסוּר לָךְ לְטַל דְּבַר
זֶה אוֹ אַחַר, לֹא תִקְבַּל פְּרִט זֶה. וְכֵן הַיֶּלֶד מִתְחִיל לְהִבִּין
מִגִּיל קִטְנוּת שֵׁשְׁנָה דְּבָרִים הַמוֹנְעִים אוֹתוֹ מֵהֵם, וְאֵינָנו
הַפְּקָר, עָלִיו לְהִיּוֹת מִמְשַׁמֵּעַ וּפְקִיחַ לְהִבִּין, שְׂבֹאֲפֵן
שֵׁיִקְבַּל אֶת חִפְצוֹ וּרְצוֹנוֹ, עָלִיו לְשַׁלֵּם מַחִיר – זֶהוּ
"חַנוּךְ מִצְלַח". לֹא-כֵן אִם הַהוֹרִים תִּכְף-וּמָיֵד נִשְׁבָּרִים
וְנִכְנָעִים לְרִצּוֹן הַיֶּלֶד, בְּזֶה מוֹכִיחִים, כִּי דַעְתָּם אֵינָה
גְּדוּלָה בְּהִרְבֵּה מִמֶּנּוּ, וְאֲדַרְבֵּה הַיֶּלֶד מוֹשֶׁכֶם אַחֲרָיו,
וְשִׁכְלוּ גְדוֹל מִשְׁלָהֶם. וְלֹא זֹו בְּלִבְד אֶלֶּא כַּאֲשֶׁר הַהוֹרִים
נִכְנָעִים עַל גְּקָלָה לְדַרְיִשׁוֹת יְלָדֵיהֶם, בְּשַׁעַה שִׁיּוֹדְעִים
שֶׁהַדָּבָר מְסַכֵּן בְּעִבּוּרָם, אֵינּוּ בָרִיא לָהֶם בְּגִשְׁמִיּוֹת,
וּמִזִּיק לָהֶם בְּרוּחָנִיּוֹת, אֲזִי הוֹרְסִים אוֹתָם לְגַמְרֵי,
וְהוֹרְגִים אוֹתָם מִמָּשׁ, וְגוֹרְמִים לָהֶם שִׁיִּגְדְּלוּ פְּרָא, וְלֹא
יִהְיוּ מִצְלָחִים בְּחַיִּים, אֲשֶׁר הַקּוֹלֵר אֲזוּ תְלוּי בְּצוּאָר
הַהוֹרִים, שֶׁלֹּא הַשְׁכִּילוּ אֵיךְ לְחַנּוּךְ אֶת יְלָדֵיהֶם. כִּי "חַנוּךְ
מִצְלַח" הֵינוּ שֶׁעַל הַיֶּלֶד לְדַעַת מֵה מִתֵּר וּמֵה אָסוּר, מֵה
טוֹב וּמֵה רַע. וְכֹל זֶמֶן שֶׁהַהוֹרִים לֹא יַחְדִּירוּ בְּעֶצְמָם
יְדִיעוֹת אֵלּוּ, אֲזִי הֵם רְחוּקִים מִחַנוּךְ טוֹב. לְזֹאת אָנוּ
רוֹאִים אֶת הַנֶּעֱר גְּדָלִים כְּחִיּוֹת פְּרָא, נְטוּלֵי מִדּוֹת
טוֹבוֹת, גְּרוּעִים מְאֹד, מְחַסְרֵי רֶסֶן, עַד שְׂמִגְיָעִים, רַחֲמָנָא
לְצַלֵּן, לִיְדֵי אֱלִימוֹת, וּמַכִּים, גּוֹנְבִים, גּוֹזְלִים, מִתְחַצְּפִים
נֶגֶד הַהוֹרִים וּמַגְבִּיֵּהִם יָדַיִם עֲלֵיהֶם, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן,
מְבַעֲטִים בַּהוֹרִים וּבַמּוֹרִים וּבַמְחַנְכֵיהֶם, עַד שְׁלִבְסוּף

נוטלים סמים, רחמנא לישזבן, ומסימים בבית-סהר. אשר מהיכן בא הדבר? מחמת שלא קבלו חנוך טוב, ומהו? כבר מגיל קטנות לבחן את דרישות היילד בזכוכית מגדלת, ולעמד איתנים כנגד דרישותיו השליליות, וכאשר רואים שישנם דברים המזיקים לו, אסור להכניע, אלא לומר לו: לא תקבל את הדבר, פי איננו בריא בעבורך וכו' וכו'. וכן כשמבקשים מהיילד לבצע איזו מטלה, עליו לבצעה, ואם לאו — לא יקבל את הפרס וכו', ואין להתפעל מכך שהיילד רוטן וטוען, זורק עצמו וכו'. מיתר לציין שאסור להכותו בעת שמתפרע, כי ילדים מכים בגופם נעשים מכים בנפשם; להכות יילד איננו פתרון, זה רק מקרר את כעס ההורים, וכאשר ההורים נכנסים בעצבים, הם מכים באכזריות, עד שעלולים להשאיר חותם על היילד לכל ימי חייו, חלילה, מה גם שהיילד אינו יודע מה רוצים ממנו; אלא צריכים לומר לו ולהסבירו בנחת, מדוע לא יקבל את מבקשו וכדומה, ואף שיתפרע ויצעק, אין להתפעל, ואומרים לו: אתה יכול לצעק יותר ויותר, אף לא יעזר לך, ולא תקבל מבקשך, מפאת שלא בצעת את דרישתנו וכו' וכו'. ואל תחשבו שאתם אכזריים כשאינכם נותנים לו, שזה מה שאנו רואים, שעל-פי-רוב ההורים מרגישים רגשות אשמה, כאלו הם עושים עול ליילד וכו', אף עליהם לידע שבדיוק ההפוך, האכזריות

הַגְּדוּלָּה — כְּשִׁמוֹתָרִים לְיְלָדִים, בְּעֵת שְׂיודְעִים שֶׁהַדָּבָר מִזִּיק לָהֶם. אוֹ כְּשִׁרוּצִים שֶׁהֵיִלֵּד יִשְׁנֶה מְדוּתָיו, אוֹ יִנְהַג בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ רְאוּיָה, בְּכָל עֲנָן וְעֲנָן, בְּכָל מִצָּב וְנוֹשָׂא, יֵשׁ לְעַמֵּד אֵיתָנִים עַל הָעֵקְרוֹנוֹת — הֵן הָאָב וְהֵן הָאֵם בְּשִׁתּוֹף פְּעֵלָה מְלֵא, וְאִם הָאָב אוֹמֵר דָּבָר אֶחָד, אָסוּר לָאֵם לִוְתֵר, וְלִהְפֹּךְ; אֲשֶׁר זֶה הַפֶּךְ "חֲנוּךְ מִצְלָח", וְזֶהוּ תִשְׁתִּית לְכַשְׁלוֹן וְאֶכְזָרִיּוֹת גְּדוּלָּה. כִּי "חֲנוּךְ מִצְלָח" הוּא, שֶׁעַל הֵיִלֵּד לִידַע שְׂאָסוּר לַעֲשׂוֹת דָּבָר פְּלוּנִי, אִף שֶׁנַּעֲשֶׂה בְכַעַס וּבְרָגֶז וְאִינוֹ רוֹצֶה לְדַבֵּר אִתְּכֶם, אֵל תְּשִׁימוּ לֵב, זֶה יַעֲבֹר, הוּא יִבִּין אֶת מַהוּת הַחַיִּים, שֶׁיֵּשׁ דְּבָרִים מְגִדְרִים וְכוּ' וְכוּ', עֲמִידָה עַל עֵקְרוֹנוֹת, וְאִם זֶה יִהְיֶה עֵקֶר הַחֲנוּךְ מִגִּיל קִטְנוּת, תִּהְיֶה מִבְּטָחִים, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, שֶׁיִּהְיוּ לָכֶם יְלָדִים פְּקָחִים, מִמְשֻׁמְעִים, יְלָדִים בְּעֵלֵי מַדּוּת טוֹבוֹת וְדֶרֶךְ אֶרֶץ. לֹא-כֵן אִם תִּוְתָרוּ לְיְלָדִים בְּכָל אֲשֶׁר רוֹצִים, וְתַעֲנוּ בְּחִיּוֹב עַל כָּל דְּרִישׁוֹתֵיהֶם, אַתֶּם הוֹרְסִים אוֹתָם בִּידְיָכֶם, וְלִבְסוּף תִּשְׁבְּרוּ, וְתִצְרְכוּ לְהַכְנִיעַ אֲלֵיהֶם, עַד שֶׁהֵם יַעֲלוּ עַל רֵאשֻׁכֶם, וְתִרְקְדוּ שְׁלֵא מִרְצוֹן עַל-פִּי חֲלִילָם, אִף אִזּוֹ כָּבֹד יִהְיֶה מְאַחֵר מְדִי, וְתֹאכְלוּ אֶת לִבְכֶם, וְתִמְרְטוּ שְׁעֵרוֹת רֵאשֻׁכֶם, וְתִכּוּ עַל חֲטָא מִתּוֹךְ צַעַר וְעִגְמַת נֶפֶשׁ עַל אֲשֶׁר לֹא צִיַּתֶם, וְהַחֲנוּךְ הָרַע שֶׁנִּתְתַּם לְיְלָדִים, נוֹתֵן אוֹתוֹתָיו בָּהֶם, אִף אִזּוֹ כָּבֹד אַחֲרֵתֶם. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! אִם רְצוֹנְכֶם בִּילְדִים בְּרִיאִים בְּגוּפָם וּבְנַפְשָׁם, תִּחַנְכוּ

אותם בחנוך של תורה, התורה מגבלת את האדם מה
 מתר ומה אסור, התורה הקדושה מלמדת את האדם
 איך להתנהג בינו לבין עצמו, בינו לבין זולתו, בינו
 לבין קונו. ואם רצונכם ילדים טובים, תעניקו להם
 חנוך של תורה, אשר התורה תלמדם כיצד להתנהג
 בכל תחום. וזהו שאומרים חכמינו הקדושים (תנחומא
 שמות): ללמדך, שכל המונע בנו ממרדות, סוף יוצא
 לתרבות רעה ושונאהו. כשילדים עדין קטנים צריכים
 לעמד עליהם חזק מאד, שיקימו את המצוות, ויקנו
 לעצמם מדות טובות, ויתרחקו ממדות רעות ומגנות,
 כי אם לא תעמדו על כך בקטנותם, כשיגדלו ילסטמו
 את הבריות, ויצאו לתרבות רעה, חלילה, ותשנאו
 אותם, כי יעשו לכם בושות וחרפות, ויגרמו לכם עגמת
 נפש וצער וכאב לב, שלא תוכלו לסבל יותר, עד
 שתשברו לגמרי. לזאת, בני ובנותי היקרים! ראו למסור
 נפשכם לתת לילדים "חנוך מצלח", חנוך של תורה.
 וכך אומרים חכמינו הקדושים (ספה מב.): קטן היודע
 לנענע — חייב בלולב, קטן היודע להתעטף — חייב
 בציצית, קטן המתחיל לדבר — אביו לומדו תורה
 ויראת שמים, מלמדו קריאת שמע שהיא יסוד אמונה
 וכו' וכו'; כי מגיל קטנות צריכים להרגיל את הילדים
 במצוות, ואל תאמרו שהם עדין קטנטנים ויש להם
 זמן, לא ולא! ככל שהם צעירים יותר, צריכים כבר

חנוך מצלח

צט

לְחַנְכֶם לְמַצּוֹת, לְלַמּוֹד תּוֹרָה, לְאַמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוא, לְהַנִּיחֵם וּלְהַשְׁרִישׁם אֶת כָּל יְסוּדוֹת הַיְיְהוּדוֹת; וּכְכֹל
שֶׁמְחַדִּירִים אֲמוּנָה בְּיַלְדִים, בְּזֶה מְחַדִּירִים בָּהֶם בְּטַחֲוֹן
עֲצָמִי, כִּי יֵלֵד הַמְּקַבֵּל חֲנוּךְ שֶׁל אֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוא, קוֹנֶה לְעֲצָמוֹ בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, כִּי בְּרַגַע שֶׁהֵיֵלֵד מֵאֲמִין
בְּאַלְקִים חַיִּים, וְיוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ בּוֹרָא עוֹלָם, הַמְּחִיָּה וּמְקַיֵּם
וּמְהַיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, זֶה מְכַנֵּס בּוֹ בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי,
שֶׁאִינוּ פּוֹחַד מֵאַף אֶחָד רַק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא. בְּרַגַע
שֶׁשׁוֹלְלִים מֵהֵיֵלֵד אֶת הָאֲמוּנָה, הוא מְאַבֵּד אֶת בְּטַחֲוֹנוֹ
הָעֲצָמִי, כִּי רוֹאֵה יַלְדִים מְצַלְחִים יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, וְזֶה אֲשֶׁר
שׁוֹבְרוֹ, לֹא-כֵן אִם יֵלֵד מְקַבֵּל חֲנוּךְ שֶׁל אֲמוּנָה, וּמְזַכִּיר
תָּמִיד אֶת שֵׁם הַשֵּׁם, וְיוֹדֵעַ תָּמִיד לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יְתַבְּרֵךְ
כָּל הַצְּטֻרְכוֹתוֹ, זֶה בּוֹנֶה אֶת תְּדַמִּיתוֹ וְאֲמוּנָתוֹ. לְזֹאת,
בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְיְקָרִים! אַל תִּמְשְׁכוּ אַחַר רוּחַ הַזְּמַן, אַחַר
רוּחוֹת רְעוּת הַנוֹשְׁבוֹת עִתָּה, רוּחַ שֶׁל כְּפִירוֹת
וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, שֶׁאִין מְזַכִּירִים שֵׁם ה', רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
בָּאִים שׁוֹטִים וּסְכָלִים וְנוֹתְנִים דְּרָכִים בְּחֲנוּךְ, כְּשֶׁהֵם
בְּעֲצָמָם מְלֵאֵי מַדּוֹת וְתַאֲזוּת רְעוּת, עוֹשִׂים דְּבָרִים
מְשַׁקְּצִים וּמְתַעֲבִים, מְסַתּוֹבְבִים בְּרַחוּבוֹת כְּחִיּוֹת הַשָּׂדֶה,
נְטוּלֵי מַדּוֹת וְרָסֵן, חֲסֵרֵי דֶרֶךְ אֶרֶץ וְהִנְהַגּוֹת נְאוֹתוֹת, הֵם
יְחַנְכוּ אֶת יַלְדֵינוּ? ! הֵם יִתְּנוּ לָהֶם חֲנוּךְ? ! בְּשַׁעַה שֶׁהֵם
בְּעֲצָמָם רְחוּקִים מִחֲנוּךְ טְהוֹר וְאַמְתִּי. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
הַיְיְקָרִים! "חֲנוּךְ מְצַלַּח" זֶהוּ רַק חֲנוּךְ שֶׁל תּוֹרָה

ומצוות, חנוך של אמונה, להחדיר בילדים אמונה
 בהקדוש-ברוך-הוא, להחדיר בהם מה מתר לעשות
 ומה לאו, ועל הילדים להבין את זאת, ילדים צריכים
 לשמע את המלה 'לא', עליהם לדעת שישנם דברים
 המונעים מהם, ואף שמשתוללים וצורחים, מתפרעים
 ומאימים על ההורים, חס ושלום, אסור להפנע להם,
 אלא להגיב נכוחה — לא במכות ולא בהשפלות, אלא
 על-ידי הסברה: "ילדי, אסור לחלל שבת, כי הקדוש-
 ברוך-הוא צוה כך. אסור להדליק אש, כי כך צוה
 הבורא יתברך שמו, וגם אנו מתנהגים כך, אנו יראים
 ממנו יתברך, כי המחלל שבת — ענשו סקילה, ולא
 יועיל שום דבר, ואיננו רוצים לההרג, חלילה, במיתה
 משנה, לזאת עלינו לקבל על עצמנו קדשת השבת.
 כמו-כן אסור לאכל טרפות ונבלות, כי כן צוה הקדוש-
 ברוך-הוא, אף שהמאכל תאוה לעינים, ונשמר מאד לא
 לעבר על צויו יתברך, כי איננו רוצים לחלות באיזו
 מחלה, רחמנא לצלן". ועוד כהנה וכהנה מסבירים
 לילד בפה כל דבר ודבר, ונמנעים ככל האפשר מהפאה
 בידים וכו', ושומרים על אפוק — לא להתרגז ולא
 לצאת מהכלים. מצד אחד על ההורים להיות תקיפים
 בדעתם, וכל אשר אומרים — זהו זה! ולא להפנע.
 ומצד שני עליהם לילך בדרך רחמנות, ביד רכה, להבין
 גם את שכל הילדים, שהם עדין רכים ושבירים, ואי

אָפּשָׁר לָהֶם לְקַלֵּט בְּגִיל שְׁנַתִּים, שְׁלֹשׁ וְאַרְבַּע, מֵהַ שְׁהֵהוּרִים קָלְטוּ בְּמִשְׁךְ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה. וְאִם אֵין הַהוּרִים מְבִינִים אֶת זֹאת, אָזִי מוֹכִיחִים בְּעֵלִיל, שְׁגִם שְׁכָלֶם לֹא בְּגַר עֲדִין. כִּי זֶה יְסוּד בְּ"חֲנוּךְ מִצְלָח", שְׁעַל הַהוּרִים לְהִבִּין מֵה טוֹב וּמָה רַע, מֵה חֲשֵׁךְ וּמָה אוֹר, מֵה מְתָר וּמָה אָסוּר. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, רְאוּ לְחַנּוּךְ אֶת עֲצֻמְכֶם תְּחִלָּה, רְאוּ אֶתֶם לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה וּלְקִיָּם תּוֹרָה וּמִצְוֹת, רְאוּ אֶתֶם לְשֹׁבֵר אֶת מִדּוֹתֵיכֶם הַרְעוֹת, וְכִף תּוֹכְלוּ לְהַחֲדִיר אַחֲר־כֶּף גַּם בְּיַלְדֵיכֶם, שְׁאָסוּר לַעֲשׂוֹת כֶּף וְכִף, וּמְתָר לַעֲשׂוֹת אַחֲרָת, זֶה טוֹב בְּעִבּוּרְכֶם וְזֶה רַע, זֶה אוֹר בְּשִׁבְלֵכֶם וְזֶה חֲשֵׁךְ. וְכֹאֲשֶׁר תִּרְגְּלוּ עֲצֻמְכֶם לְחַנּוּךְ יַלְדֵיכֶם בְּחֲנוּךְ טוֹב, תִּזְכּוּ לְנַחַת מֵהֶם, וְיַלְדֵיכֶם יִגְדְּלוּ בְּרִיאִים בְּנִפְשָׁם וּבְשִׁכְלָם, אֲשֶׁר זֶה הַתַּעֲנוּג הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר לְאָדָם — כְּשִׁזּוּכָה לְבָנִים פְּקָחִים וּמְשֻׁמְעִים. וְאֵימְתֵי הַיְלָדִים מְשֻׁמְעִים? כְּשֵׁההוּרִים יוֹדְעִים לוֹמַר לָהֶם לֹאוּ. כִּי פְעָמִים רַבּוֹת עַל הַיְלָדִים לְשִׁמְעַ מְלָה זֹו: אָסוּר! לֹא! וְכֹאֲשֶׁר הֵם נוֹכָחִים לְרֹאוֹת שֵׁישׁ סְבִיבָם הַגְּבֻלוֹת, אֵף שְׁאִינָם מְבִינִים בְּתַחֲלָה מִדּוּעַ אָסוּר לַעֲשׂוֹת כֶּף? ! מִדּוּעַ אָסוּר לִילֵךְ מְאַחֵר בְּלִילָה לְבַד? ! מִדּוּעַ יֵשׁ לִילֵךְ לִישָׁן עֲתָה וְלֹא בְּעוֹד שְׁעוֹת מִסְפָּר? ! אָבֵל מְקִימִים אֶת מִצְוֹת הַהוּרִים בְּלֹא לְהִבִּין, וְאֵף שְׁנִכְנָסִים לְמִטָּתָם בְּבִכְי רַב, הֵגֵם שְׁבִלִילָה הָרֵאשׁוֹן, הַשְּׁנִי וְכוּ' יְהִיָּה קִשָּׁה, אָבֵל אַחֲר־כֶּף יִכְנָעוּ. וְדַעַת לְנִבּוֹן, שְׁצָרִיכִים

לְהִתְחִיל בְּחַנוּךְ טוֹב בְּגִיל צְעִיר, אֵין יְכוּלִים לְבוֹא לִילָדִים בְּגִיל חֲמֵשׁ-עֶשְׂרֵה שָׁשׁ-עֶשְׂרֵה וּלְהִתְחִיל לְחַנּוּכָם, כִּי זֶה מְאַחַר מְדִי, "חַנוּךְ מְצַלַח" צְרִיכִים לְהִתְחִיל בְּיַלְדוּת, כְּשֶׁהֵם קְטַנִּים עַדִּין, אַבְּל לֹא לְנִסוֹת לְהַשִּׁיג אֶת הַחַנוּךְ בְּהִלְקָאוֹת וּבְהַשְׁפָּלוֹת, כִּי זֶה גְרוּעַ מִהַכֹּל, וְיֻוְבִילִם אֶל סֵף אַבְדּוֹן, אֶלֹא רְאוּ לְחַנּוּךְ יַלְדֵיכֶם בְּנִחַת וְרִגְעַ — מִמְּחַד גִּיטָא, וּבְעֵמִידָה עַל עֶקְרוֹנוֹת — מֵאִידֶךָ גִּיטָא, וְהַכֹּל מְשַׁתֵּת עַל יְסוּדוֹת שֶׁל תּוֹרָה וּמִצְוֹת, חַנוּךְ שֶׁל אֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה תָּרוּוּ רַב נִחַת וְאֲשֶׁר מֵהֶם.

ב.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, אֲשֶׁר "חַנוּךְ מְצַלַח" לִילָדִים תְּלוּי בְּאָב וְהָאֵם, כְּפִי שְׁהַהוֹרִים מִתְנַהֲגִים, כֵּן הַיְלָדִים מִתְנַהֲגִים; אִי אֶפְשָׁר לְצַפּוֹת מִהַיְלָדִים, שְׂיִהְיוּ טוֹבִים יוֹתֵר מִהַהוֹרִים, אִם הַהוֹרִים מְנַבְּלִים אֶת פִּיהֶם, מְקַלְלִים זֶה אֶת זֶה וְכוּ', מָה רוֹצִים מִהַיְלָדִים — שְׂיִהְיוּ אַחֲרֵת?! אִם הַהוֹרִים רְבִים בִּינֵיהֶם, מְגַבִּיִּהִם יָדִים, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבֵן, זֶה עַל זֶה, מָה מְצַפִּים שְׁהַיְלָדִים יִהְיוּ אַחֲרֵת?! הַיְלָדִים מְחַקִּים אֶת הוֹרֵיהֶם, וּמָה שְׂרוּאִים בְּבֵית, כֵּן הֵם עוֹשִׂים. חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (סְפָה נו:): שׁוֹתָא דִּינוּקָא בְּשׁוּקָא אוֹ

חֲנוּךְ מִצְלַח

קג

דַּאבוּהָ אוֹ דַאימיה; אִם שׁוֹמְעִים אֶת הַבֵּן אוֹ הַבֵּת לְדַבֵּר
דְּבוּר מְגִנָּה, דַּעוּ לָכֶם, שְׁשִׁמְעוּ אֶת זֹאת — אוֹ מִהָאֵב
אוֹ מִהָאֵם. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! "חֲנוּךְ מִצְלַח"
תְּלוּי בְּכֶם, אִם רְצוֹנְכֶם בִּילְדִים בְּעֲלֵי דֶרֶךְ אֶרֶץ, מְחַנְכִים
בְּ"חֲנוּךְ מִצְלַח", רְאוּ לְחֲנוּךְ עֲצֻמְכֶם תְּחַלֶּה. עַל הָאֵב
וְהָאֵם לְהִשְׁמַר לֹא לְרִיב בִּינֵיהֶם, לֹא לְקַלֵּל זֶה אֶת זֶה,
לֹא לְדַבֵּר בְּשִׁפְהַ רְחוּבִית, וּמְכַל שֶׁכֶן לֹא לְנַבֵּל אֶת הַפֶּה
בְּקַלְלוֹת וְכַדוּמָה, אֲזִי תִהְיוּ מְבַטְחִים שְׁבְנֵיכֶם וּבְנוֹתֵיכֶם
אֲף פַּעַם לֹא יִדְבְּרוּ בְּשִׁפְהַ לֹא נִקְיָה; כִּי כְּשֶׁהִילְדִים
רוֹאִים שְׁהָאֵב אוֹ הָאֵם גּוֹנְבִים, וְעוֹשִׂים מַעֲשֵׂי שְׁחִיתוֹת,
וּמְרַמִּים אַחֲרֵים, גּוֹזְלִים וְעוֹשִׂים כָּל מִינֵי עוֹל, מָה הֵם
רוֹצִים שְׁהִילְדִים יִהְיוּ אַחֲרֵת מֵהֶם?! הֲלֹא מָה שְׁרוֹאִים,
זֶה הֵם עוֹשִׂים. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! "חֲנוּךְ
מִצְלַח" הוּא רַק כְּשֶׁהָאֵב וְהָאֵם מְתַחְנְכִים קִדְם, מְתַקְנִים
מַעֲשֵׂיהֶם תְּחַלֶּה; כִּי כְּשֶׁהַהוֹרִים מְתַנְהֲגִים בְּמַדּוֹת
וּבַהֲנֵהגוֹת טוֹבוֹת, וּמְדַבְּרִים בְּשִׁפְהַ יָפָה וּבְדֶרֶךְ אֶרֶץ,
וּמְקַדִּימִים לְפָנָי כָּל דְּבַר: בְּבִקְשָׁה, סְלִיחָה, תּוֹדָה, כָּף
יִתְנַהֲגוּ הִילְדִים. כִּי הַתְּנַהֲגוֹת הִילְדִים תְּלוּיָהּ רַק כְּפִי
הַתְּנַהֲגוֹת הַהוֹרִים. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם
לְחַזֵּר בְּתַשׁוּבָה, לְשַׁמֵּר שִׁבְתָּ וְלֹא לְחַלְלָהּ, וְאֲזִי תִהְיוּ
מְבַטְחִים שְׁגַם יִלְדֵיכֶם יִשְׁמְרוּ שִׁבְתָּ. וְאִם אַתֶּם רוֹאִים
שְׁיִלְדֵיכֶם אֵינֶם שׁוֹמְרִים שִׁבְתָּ, אֵל תֹּאמְרוּ: הֲלֹא אָנוּ
שׁוֹמְרֵי שִׁבְתָּ, וְכִיצַד בָּאָה עָלֵינוּ צָרָה כְּזוֹ, שְׁיִלְדֵינוּ

מחללים אותה? אלא במכרז הוא שבאיזו נקדה ובחינה השבת קלה בעיניכם, ואינכם מכבדים אותה כראוי, ומזלזלים בה וכו', כי אם היו רואים הילדים, שהשבת יקרה וחסובה בעיניכם, ואתם מקבלים אותה בכבוד וכו', לא היתה נכנסת בהם מחשבה לעזבה ולחללה. וכן בכל מצוה ומצוה, אם הבן הניח תפלין עד עתה והפסיק, בסימן שראה את האב מזלזל במצוה זו, ואף שפניח תפלין, אבל מדבר בשעת עשייתה וכו', ועל-כן החל אף הבן לזלזל בה. כי אם האב היה מקפיד על מצוה זו, ואף פעם לא היה מדבר בעת עשייתה, גם הבן היה נזהר בה מאד. וכן כשהילדים אוכלים טרפות ונבלות, ונצבט לבכם בקרבכם, דעו לכם, שאו האב או האם גם-כן אוכלים טרף, או שאינם מדקדקים באכילת פשרות, ואוכלים בכל מסעדה, וכך מיני מאכלים, בלי לברר אם ההכשר ראוי ומקודש. כי הילדים מחקים את הוריהם, ומה שרואים אצלם — עושים. על-כן אם רצונכם ב"חנוך מצלח", ראו לחנוך את עצמכם, וחזרו בתשובה שלמה אליו יתברך, והקפידו שמצוותיו יתברך תהיינה חשובות בעיניכם. וראו לשמר את השבת, להקפיד על פשרות המאכלים, לכבד את הוריהם, ואז גם ילדיכם יכבדו אתכם; כי אם ההורים מזלזלים בהוריהם, אם האב מזלזל בהוריו ואינו מכבדם, אם האם מזלזלת בהוריה, ואינה

חַנוּךְ מִצְלַח

קה

מְכַבְּדֶתֶם, מָה אַתֶּם רוֹצִים שִׁילְדֵיכֶם יְכַבְּדוּ אֶתְכֶם?! הֲלֹא הֵם מְחַקִּים אֶתְכֶם, וּבְדִיוֹק כְּפִי שְׁאַתֶּם עוֹשִׂים לְהוֹרִיכֶם, כֵּן הֵם עוֹשִׂים לָכֶם. לְזֹאת עָקַר "הַחֲנוּךְ הַמִּצְלַח" — זֶהוּ רַק לְחַנּוּךְ אֶת עֲצֻמְכֶם, אֲשֶׁר אִז מִמִּילֵּא הַיְלָדִים יִהְיוּ מְחַנְּכִים, וְתִרְוּ מֵהֶם רַב נַחַת. וְכָךְ אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכוֹת יג.): אֲגַמִּירוּ בְּנֵיכֶם תּוֹרָה, כִּי הֵיכָא דְלִיגְרָסוּ בְּהוּ; תְּלַמְּדוּ אֶת הַיְלָדִים תּוֹרָה, כְּדִי שְׁתַּמִּיד יִגְרָסוּ בַּתּוֹרָה; אִם הֵבֵן רוּאָה, שְׁהָאֵב תְּמִיד לּוֹמֵד תּוֹרָה, לְבַסּוּף גַּם בּוּ נִכְנָסַת תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְלַמֵּד תּוֹרָה. כְּשֶׁהֵבַת רוּאָה, שְׁהָאֵם מְכַבֶּדַת אֶת הָאֵב מִפְּנֵי שְׁלוּמֵי תּוֹרָה, וּמְחַכָּה לוֹ שִׁישׁוּב מִבֵּית-הַכְּנָסַת וּמִבֵּית-הַמְּדָרָשׁ, אִזִּי גַם הִיא תַעֲשֶׂה כֵּךְ. וְזֶהוּ שְׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכוֹת יז.): נָשִׁים בְּמֵאֵי זְכָיִין? בְּאַקְרוּיֵי בְּנֵי־הוּ לְבִי כְּנִישְׁתָּא; שְׁמוּלִיכִים בְּנִיָּהֶם לְבֵית-הַכְּנָסַת; כִּי הֵבַת מְחַקָּה אֶת אִמָּהּ, וּכְשֶׁרוּאָה שְׁאַמָּה מְכַבֶּדַת אֶת הָאֵב וּמְצַפָּה לְשׁוּבוֹ מִבֵּית-הַמְּדָרָשׁ וְכוּ', כֵּן כְּשֶׁהֵבֵן רוּאָה שְׁהָאֵב מְכַבֵּד תְּלַמִּידי חֲכָמִים, וְחֲשׁוּבוֹת אֲצִלוּ תּוֹרָה וּמְצׁוֹת, גַּם הוּא יַעֲשֶׂה כֵּךְ. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! אִם רְצוֹנְכֶם בְּ"חֲנוּךְ מִצְלַח" לְיְלַדֵיכֶם, רְאוּ לְחַנּוּךְ עֲצֻמְכֶם, עַל הַהוֹרִים לְחַנּוּךְ עֲצֻמָּם תְּחַלָּה, לֹא לְשִׁקֵּר, לֹא לְגַנֵּב, לֹא לַעֲשׂוֹת עֹל לְזוּלַת, לֹא לְהַתְּלוּצֵץ מִהַמְּצׁוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְאִז תִּהְיוּ מְבֹטְחִים שְׁגַם בְּנֵיכֶם וּבְנוֹתֵיכֶם יִלְכוּ בְּדַרְכְּכֶם, וְתִהְיוּ הֵכִי מְצַלְחִים בְּחַיֵיכֶם. כִּי "הַחֲנוּךְ

הַמְצַלַח" בְּיוֹתֵר, זֶהוּ חַנוּךְ עֲצָמִי, כְּשֶׁאָדָם מְחַנֵּךְ אֶת עֲצָמוֹ בְּמַדּוֹת טוֹבוֹת וּבְהִנְהָגוֹת יִשְׁרוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לוֹ יְלָדִים מְצַלַחִים. לֹא-כֵן אִם הוּא מְשַׁקֵּר, מְנַבֵּל אֶת פִּיו, וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי צְחוק מִהִבְרִיּוֹת, כִּי־צַד רוֹצֵה שְׂיִצְאוּ יְלָדָיו?! וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (זִלְקוּט מִשְׁלֵי תַתְקַנ) עַל הַפְּסוּק (מִשְׁלֵי יג, כד): "חֹשֶׁךְ שְׁבִטוֹ שׁוֹנֵא בְּנוֹ", וְכִי יֵשׁ אָדָם שְׂשׁוֹנֵא בְּנוֹ? אֵלֶּא מִתּוֹךְ שְׂאִינוֹ מוֹכִיחוֹ עַל הַתּוֹרָה וְהַחֲכָמָה וְעַל דְרָךְ אֶרֶץ, עֵתִיד לְשָׁנְאוֹ, אֲבָל אִם מוֹכִיחוֹ — עֵתִיד לְאַהֲבוֹ. כִּי הָאֵב וְהָאֵם אֲסוּר לָהֶם לְרַחֵם עַל יְלָדֵיהֶם וּלְהַנִּיחֵם לְהִסְתּוֹכֵב בְּעֵלְמָא, לְחַלֵּל שַׁבָּת, וְלִילֵךְ עִם חֲבֵרִים רָעִים, וּלְזַלְזֵל בְּמִצְוֹת, כִּי אִזּוֹ יִהְיוּ אֲשָׁמִים בְּדַבָּר, וְיִשְׂאוּ בְּתוֹצְאוֹת עֵתִידִם, וּבְזֶה מְגַלִּים, שְׂשׁוֹנְאִים הֵם אֶת יְלָדֵיהֶם, כִּי אִם הֵם אוֹהֲבִים אוֹתָם, עַל־יָהֶם לְחַנֵּכֶם לְלַמַּד תּוֹרָה וּלְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת, אֲשֶׁר זֶהוּ "חַנוּךְ מְצַלַח". אֲסוּר לֹאמַר: "עַל מַה וּלְמַה אֲכַנִּיס אֶת יְלָדֵי בְּחַנוּךְ תּוֹרְנִי?! מַה יֵּצֵא לִי מִכֶּךָ?" אֵל תֹּאמְרוּ כֶּךָ, כִּי אִם רְצוֹנְכֶם בְּיְלָדִים טוֹבִים, תִּמְסְרוּ נַפְשְׁכֶם לְהַכְנִיסֵם לְמוֹסְדוֹת חַנוּךְ תּוֹרְנִיִּים, שְׂמַלְמָדִים שֶׁם תּוֹרַת הַשֵּׁם, וְאִזּוֹ תִּהְיוּ בְּטוֹחִים שֶׁהַ"חַנוּךְ מְצַלַח", לֹא-כֵן אִם אַתֶּם מְכַנִּיסִים אוֹתָם בְּמוֹסְדוֹת חַנוּךְ שְׂאִין מְזַכְּרִים שֵׁם שֵׁם הַשֵּׁם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְאִין שֵׁם יִרְאֵת שְׁמַיִם, אֵל תִּתְּפִלְאוּ שְׂיִצְאוּ אַחֲר־כֶּךָ לְתַרְבוֹת רָעָה, הַשֵּׁם יִשְׁמַר, וְיִסְתּוֹכְבוּ עִם סְמַיִם, וְיִבְלוּ אֶת הַזְּמַן בֵּין יוֹשְׁבֵי קַרְנֹת וְכוּ'; כִּי

חנוף מצלח

קז

עקר החנוף המצלח ביותר — לחנכם בדרך התורה והמצוות, ועדין לא מאחר, הכניסו ילדיכם בתלמודי תורה, שלומדים שם תורה, בבתי-ספר חרדיים שלומדים בהם צניעות ומצוות עם הבנות. חוסו וחמלו על ילדיכם, אל תאמרו שהם עדין קטנים, ויש להם זמן, לא ולא! "חנוף מצלח", כשמתחילים בו בקטנותם. וחכמינו הקדושים אומרים, שמשתפים את הילדים במצוות ערובין, לא נמנעו בני ישראל מלשלח ערוביהן ביד בניהם ובנותיהם הקטנים, כדי לחנכן במצוות. מצוות ערובין היא מדרבנן, ואף בה גזוהרים ההורים לחנף ילדיהם, להראותם מהי שבת, מהו ערוב, ובמקום שאין ערוב, אסור להוציא מרשות לרשות, על אחת כמה וכמה במצוות עשה, אומרים חכמינו הקדושים (סכה מב.): קטן היודע לנענע — חייב בלולב, להתעטף — חייב בציצית, היודע לשמר תפלין — אביו לוקח לו תפלין, קטן היודע לדבר — אביו לומדו תורה. לכן, בני ובנותי היקרים, אם רצונכם ב"חנוף מצלח", השתדלו מאד להכניס ילדיכם בתלמוד תורה ובבית-ספר שלומדים שם תורת השם, ואז תהיו מבטחים שיהיו לכם ילדים מצלחים. התבוננו מה קורה היום עם הנער, אשר מגיל צעיר עושים כל מיני מעשים מגנים, זבל ולכלוף, מסתובבים פחיות השדה, בלי דרך ארץ, מקללים כל עובר ושב, עד שגונבים

וגוזלים, מסתובבים עם ספינים, השם ישמר, ונוטלים סמים. מדוע תטעו את עצמכם?! הלזה רצונכם שילדיכם יגיעו, חס ושלום?! חמלו וחוסו על ילדיכם! והכניסו במוסדות למוד חרדיים, ואזי תהיו בטוחים שיהיה להם "חנוך מצלח"; אשרי המכניס דברים אלו לתוך לבו, ואז ירוה רב נחת מבניו ובנותיו עוד בעולם הזה, ומכל שכן וכל שכן איזה נחת יהיה לו בעולם הבא; אשריו ואשרי חלקו!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

תפלה נוראה ונפלאה להצלחת הילדים

העתק מספר "בית תפלה"

לרבי אליעזר פאפו ז"ל

רבנו של עולם, אלהי הצבאות, יושב כרוכים, עושה צדקות עם כל בשר ורוח, הריני בא לפניך בבשת פנים, בחרפה וכלמה, כי דלותי מאד וחסרתי כל טוב, וחויש אני, פן, חס ושלום, יהיו חטאתי מונעים הטוב ממני. במה אקדם פניה, יהוה אלהי, יודע אני

בְּעֲצָמֵי, שְׁאִין בִּי לֹא צָדֵק וְלֹא כֶּשֶׁר וְלֹא תַחֲנֹה בְּתַקּוּנָהּ,
 אִין לִי אֵלֶּא לְהַשְׁעֵן עַל רַבֵּי רַחֲמִיךָ וְחַסְדֵיךָ, כִּי אַתָּה
 שׁוֹמֵעַ תְּכַלֵּת כָּל פֶּה. עַל־כֵּן בָּאתִי בְּלֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְרָה
 לְהַפִּיל תַּחֲנַתִּי לְפָנֶיךָ, אֲוִלִי יִישֵׁר בְּעֵינֶיךָ לְרַחֵם עָלַי בְּגִדְל
 חֲסִידֶיךָ.

אָנֹכִי הָאֵל, אָב הַרְחֲמֵן, זַכְנֵי שְׂיִתְקִינִם זִרְעִי, וְלַחֲוֹלִיד עוֹד
 בָּנִים וּבָנוֹת, זֶרַע שֶׁל קַיִמָא, זֶרַע קָדֵשׁ לְעִבּוּדְתֶךָ
 וְלִירְאָתֶךָ, וְיִהְיוּ בָנֵי וְכָל יוֹצְאֵי חֲלָצֵי וְכָל צְאֲצְאֵי עַמֶּךָ
 יִשְׂרָאֵל תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, שְׁלָמִים בְּמַדּוֹת וּבִדְעוֹת וּבְכָל
 מִינֵי שְׁלָמוֹת, בִּישָׁנִים, רַחֲמָנִים, גּוֹמְלֵי חֲסִדִים, וְיִהְיֶה
 לָהֶם לְשׁוֹן לְמוֹדִים וְדַעַת נְכוֹנָה וּמִישְׁבֵּת, וְיִהְיוּ זְהוּרִים
 וְזָרִיזִים בְּמַצּוֹת, וְלֹא יִכְעֲסוּ וְלֹא יִכְעִיסוּךָ, וְלֹא יַחֲטְאוּ
 לָךְ, וְלֹא לְבְרִיּוֹתֶיךָ, וְיִמְצְאוּ חֵן וְשָׁכַל טוֹב בְּעֵינֶיךָ
 וּבְעֵינֵי בְרִיּוֹתֶיךָ כֹּל יְמֵיהֶם לְעִבּוּדְתֶךָ. וְיִהְיוּ בָּנֵינוּ
 שְׁלָמִים בְּגוֹפָם בְּלִי שׁוֹם מוֹם, וְתַצִּילֵם מִכָּל חָלִי וּמִכָּל
 כָּאֵב וּמִכָּל מַחֲוֹשׁ וּמַחֲלָשָׁה, וְיִהְיוּ בְרִיאִים וְחַזְקִים כֹּל
 יְמֵיהֶם לְעִבּוּדְתֶךָ. וְיִהְיוּ בָּנֵינוּ עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה לְשִׁמְחָה,
 מִלְּאִים יִרְאֵת יְהוָה, וְדַבְּקִים בְּךָ תְּדוּרָה, מֵאַמִּינִים בְּלֵב
 שָׁלֵם בְּכָל הַתּוֹרָה וּבְדַבְּרֵי קַבְּלָהּ וּדְבָרֵי סוּפְרִים וּמִקְנִימִים
 אוֹתָם. וְיִהְיֶה לָהֶם רַחֵב לֵבָב וְשָׁכַל טוֹב לְהַבִּין, וְזְכוּרָה
 טוֹבָה, וְחוֹשִׁים בְּרִיאִים לְעִבּוּדְתֶךָ, וְאַהֲבָה וְחֶשֶׁק וְרִצּוֹן
 בַּתּוֹרַת יְהוָה, וּבָהּ יִהְיוּ יוֹמֵם וְלַיְלָה, וְלֹא יֵצֵא עֲלֵיהֶם שֵׁם

רע, ודפה רעה לעולם, ויהיו אהובים למעלה ונחמדים למטה, כל רואיהם ופירום, כי הם זרע ברך יהוה.

ויהיו בנינו בשתילי זיתים סביב לשלחנו. ותאריך שנותי ושנות אשתי בטוב ובנעימים, ונזכה לגדל בנינו על התורה ועל העבודה, ונשמח ביוצאי חלצינו בראותנו אותם עושים רצונך ברצונך, ותציל את זרענו מעין הרע ומיצר הרע ומחלאים רעים וממקרים רעים ומעניות, ומכל הרעות המתרגשות לבוא בעולם. ויקום בנו מקרא שכתוב: אשר בנינו בנטיעים מגדלים בנעוריהם בנותינו כזויות מחטבות תבנית היכל. מזוינו מלאים מפיקום מזן אל זן, צאצאנו מאליפות מרפבות בחוצותינו. אלופינו מסבלים אין פריץ ואין יוצאת ואין צוחה ברחובותינו. ולא ימוש ספר התורה מפינו וזרע זרענו עד עולם. ויהיו בנינו מזרי הוראות ישראל, וכל מעשיהם יהיו לשם שמים. ויהיו ענוים וסבלנים שבעים רצון ומלאים ברפת יהוה, לא יבושו בעולם הזה ולא יכלמו לעולם הבא.

אל מלא רחמים, זכנו לנו ולזרענו, שנוליד בנים ובנות, ולא ימות שום אחד מזרענו בחיינו. ונקח נשים לבנינו, ולא ימותו נשותיהם בקצר שנים, ונזכה להשיא את בנותינו לאנשים מהגנים, תלמידי חכמים וצדיקים,

חנוך מצלח

קיא

וַיֵּאָרִיכוּ שְׁנוֹתֵיהֶן עִם בְּעָלֵיהֶן. וַיְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתִּזְמִין לְכָל אֶחָד מִבְּנֵי אֶת בֵּת
זוּגוֹ וְלְכָל אַחַת מִבְּנוֹתֵי אֶת בֵּת זוּגָהּ הַמֵּיחָד לְכָל אֶחָד
מֵהֶם, וְלֹא יִדְחוּ לִפְנֵי אַחֲרִים, חֵם וְשָׁלוֹם, וַיְהִי זְוִיגָם
עוֹלָה יָפֵה. וְהַשֵּׁכֵן בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ אַחֲבָה וְאַחְוָה, שָׁלוֹם
וְרַעוּת, וַיְהִיו מְבָרְכִים בְּכָל הַפְּרָכּוֹת וּמַצְלָחִים בְּבָנֵי, חַיִּי
וּמְזוּנֵי, וּבְכָל מִינֵי הַצְּלָחוֹת לְעַבּוֹדְתֶךָ, וַיִּשְׁמְרוּ אֶת אוֹת
בְּרִית קֹדֶשׁ בְּקֹדֶשׁהּ וּבְטַהֲרָהּ, וְלֹא תֵצֵא תִקְלָה מִתַּחַת
יְדֵיהֶם, וְלֹא שׁוֹם דְּבַר שְׂאִינּוֹ מִתַּקֵּן, וְלֹא יִתְגַּלְגַּל חוֹבָה
עַל יְדֵיהֶם, וְלֹא יִצְטָרְכוּ לִפְרִיזוֹת, וְנִזְכָּה לְרֵאוֹת
בְּשִׂמְחָתָם, וְלֹא יִהְיֶה בָּהֶם עָקָר וְעַקְרָה וּמִשְׁפָּלָה, וְלֹא
יַעֲזְבוּ בֵּינָם אַחֲרִים, חֵם וְשָׁלוֹם, וַיְהִיו שׁוֹמְעִים בְּקוֹל
אֲבֵיהֶם וְאִמָּם וְרַבֵּיהֶם, וְאֵח קָטָן יִשְׁמַע לְגְדוֹל, וַיְהִי
טוֹב וְנָעִים שִׁבְת אַחִים גַּם יַחַד בְּאַחֲבָה רַבָּה. וְנִשְׁוֹתֵיהֶם
תִּהְיֶינָה נִשְׁמָעוֹת לָהֶם, וְעוֹזְרוֹת אוֹתָם לְעַבּוֹדְתֶךָ, וְלֹא
יֵאָרַע לָהֶם שׁוֹם דְּבַר הַמְטָרִיד וּמוֹנֵעַ מִעַבּוֹדְתֶךָ, וַיְהִיו
הַכֹּל מְאֻמְצִים אֶת כַּחַם לְעַבּוֹדְתֶךָ וְלִירָאָתֶךָ. וּבְנוֹתֵינוּ
תִּהְיֶינָה יָפוֹת, נָאוֹת בְּמַעֲשֵׂיהֶן, צְנוּעוֹת וְזָרִיזוֹת וְלֹא
עֲצֻלָּנוֹת וְלֹא דְבַרְנִיּוֹת, וְתִהְיֶינָה בְּרִין יָפֵה לְשָׂרֵת וְלַעֲזָר
לְבַעֲלֵיהֶן לְעַבּוֹדְתֶךָ, וְתִהְיֶינָה צְדָקְנִיּוֹת חֲסִידוֹת,
סְבֻלָּנוֹת מְעַטְרוֹת בְּמַדּוֹת טוֹבוֹת, וְתִהְיֶינָה שְׁלֵמוֹת בְּלִי
שׁוֹם מוֹם, וְתִמְצָאנָה חֵן וְשִׁכְל טוֹב בְּעֵינֵי בְּעָלֵיהֶן. וּבְרָךְ
מַעֲשֵׂה יְדֵי, כְּדֵי שְׂאֻזְכָּה לְהַרְבּוֹת לָהֶן מִזֶּה וּמִתָּן, וּמִזֶּה

יֵצְאוּ פְרוֹת טוֹבִים זֹכִים וּמְזֻכָּים לְכָל יִשְׂרָאֵל, וּתְזַכְּנוּ
לָנוּ וּלְזֶרְעֵנוּ לְשִׁכַן כְּבוֹד בְּאַרְצֵנוּ אֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה,
וּתְחַזִּינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבֵךְ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים.

וְתֵן לָנוּ וּלְכָל זֶרְעֵנוּ עַד זְבוּלָא בְּתַרְיִתָּא שְׁלָמָא
לְעִבּוּדְתֵךְ, וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ לְעִבּוּדְתֵךְ וּלְנַחַת רוּחַ
לְפָנֵי כֹסֵא כְבוֹדֵךְ, וּלְתַקּוּן נַפְשֵׁנוּ רוּחֵנוּ וְנִשְׁמַתְנוּ עֲשֵׂה
עִמָּנוּ. לֹא לָנוּ יְהוָה לֹא לָנוּ, כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כְּבוֹד עַל חֲסֵדֵךְ,
עַל אֱמֻתֵךְ, שִׂמַּח נַפְשׁ עַבְדֶּךָ, כִּי אֵלֶיךָ אֲדַנִּי נַפְשִׁי אֲשָׂא,
אֵלֶיךָ בָּךְ בְּטַחְתִּי אֵל אֲבוֹשָׁה, אֵל יַעֲלֶצּוּ אוֹיְבֵי לִי. עֲנֵנִי
יְהוָה עֲנֵנִי, אֵל תִּפְּן לְרַשְׁעֵי וְאֵל תִּמְנַע טוֹב מִמֶּנִּי, כִּי לֹא
בְּצַדִּיקְתִּי אָנִי מִפִּיל תַּחֲנַנְתִּי לְפָנֶיךָ, כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
וְלֹא לְהִנָּאֲתִי אָנִי מִבְּקֶשׁ, רַק לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ אֵלֶיךָ
חֲפִצְתִּי, לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְפָנֵי כֹסֵא כְבוֹדֵךְ.

אָנָּה אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה, עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן
שִׁמְךָ הַגָּדוֹל, וּמִלָּא מִשְׁאֲלוֹת לְבָנוּ לְטוֹבָה
לְעִבּוּדְתֵךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: אֲבָרְהָם, יִצְחָק
וְיִשְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ, וּלְמַעַן אֲמוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשׁוֹת: שָׂרָה, רַבֵּקָה,
רַחֵל וְלֵאָה. וְיִהְיוּ הָעֲנָפִים הַדּוֹמִים לְשָׂרָשָׁם. עֲשֵׂה לְמַעַן
מוֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, יוֹסֵף וְדָוִד, וּלְמַעַן כָּל הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים,
זְכוֹתֵם יִגֹּן עָלֵינוּ. וְתֵן שְׂכָר טוֹב לְכָל הַבוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ
בְּאֵמֶת, וְשִׁים חֲלֻקְנוּ עִמָּהֶם אִם לֹא בְּזִכּוֹת — בְּרַחֲמִים;
יְהִיו לְרְצוֹן אֲמָרֵי כִּי וְהַגִּיּוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי.